

(28. Donatio mortis causa proprie talis, etiamsi sit acceptata a Donatario, potest revocari ad libitum Donantis; Jul. Clarus, § *Donatio* quæst. 4, in fine; Menochius, lib. 3, præsumpt. 35, n. 21. Mascard. de probationib. conclus. 561, n. 6. Reiffenstuel, lib. 3. Decretal. tit. 26, art. 21, num. 698. et ipso teste communis aliorum per text. in § *Mortis causa donatio* 1. Institut. de donation. et in leg. *Ubi ita* 27. ac in l. *Non videtur* 32. ff. eod.

(29. Et id etiam verum est, quamvis intercesserit pactum, vel promissio de non revocanda tali donatione mortis causa facta. Sic citati Doctores, et alii per allegata jura. Et ratio est, quia de natura donationis mortis causa est, quod sit revocabilis usque ad mortem; cum Donator penitere possit et ad ipsum, si poeniteat, donatum revertatur, ut expresse statuitur in cit. § *Mortis causa donatio* 1. Institut. de donationib. et concordant aliæ citatæ leges, per quas clare innuitur, quod donatio facta cum pacto et promissione de ipsa non revocanda, non sit proprie donatio causa mortis, sed potius donatio inter vivos; « et ideo perinde haberi debet, atque alia quævis inter vivos donatio », textu expresso in cit. leg. *Ubi ita* 27. ff. de mortis causa donat. et nos loquimur, ut patet in conclusione de donatione mortis causa proprie tali.

(30. Nec valet objicere leg. *Si alienam* 13, § 1, et leg. *Senatus* 35, § 4, ad finem ff. de mortis causa donation. ubi dicitur, quod « sic quoque potest donari mortis causa, ut nullo casu sit ejus repetitio, id est nec si convaluerit quidem Donator. » Non valet, inquam, quia respondetur cum citatis Doctoribus, quod si ita donatur, jam hoc ipso non fit donatio mortis causa proprie talis, sed solum ita vocetur quia mors est causa impulsiva donandi, textu expresso in cit. leg. *Ubi ita*, ibi: « Ubi ita donatur mortis causa, ut nullo casu revocetur, causa donandi magis est, quam mortis causa donatio; » et concordant aliæ allegatæ leges, et consimiles.

(31. Quando nam donatio mortis causa ipso jure expiret, seu tacite revocata censeatur? Vide supra, art. 1, a n. 14, ad 18.

ADDITIONES EX ALIENA MANU.

(32. Ut rectum feratur judicium de revocatione donationis ob supervenientiam filiorum, videndum quam mente quis donaverit, et quanta in donatione contulerit bona, et cui demum donatum sit.

(33. Si donans expresse renunciaverit beneficio Legis *Si unquam*, cap. De Revoc. donat. quidquid sentiant nonnulli, in foro prævaluit opinio, quod non sit locus revocationi donationis ob supervenientiam filiorum. (34. modo tamen renunciatio non inter Clausulas generales sine manifesta filiorum mentione adjecta sit, (35. sed ita sit adjecta, ut de filiorum supervenientia perspicue et necessario cogitasse donans censeatur, Rota in Verulana Donationis, 29 Junii 1747. cor. Illustris. Clement. ubi quando renunciatio adjecta dici debeat inter Clausulas generales sine manifesta mentione filiorum, in Milevitana Canoniatuum, 12 Maji 1749, cor. eod.

(36. Eas donationes infirmat Imperatoris

Constitutio, quæ complectuntur vel omnia bona, vel partem aliquam facultatum. (37. Communi propterea Doctorum sententia constitutum est, ut ex ea lege in retractationem tantum veniat donatio universalis, vel quæ ei est proxima, (38. ingens et immo-dica, quum scilicet partem dimidiam aut tertiam excedit; Voet. in Comment. in Pandect. lib. 39, tit. 1. (39. Rot. in recent. decis. 326, n. 28, part. 11, et cor. Cris. 1, n. 3. aut etiam aliquando minorem, si liberorum adnatorum numerus et conditio præter qualitatem patrimonii ita suadeant; Fabr. in Cod. lib. 8, tit. 38, defiu. 9. Rot. in Milevitana Canoniatuum, 12 Maji 1749, § 8. coram Illustrissimo Clem. impress. Romæ, 1781, apud Barbiellini.

(40. An et quando donatio juris patronatus obnoxia sit revocationi ob supervenientiam filiorum, vide apud Rot. in Arien. Parochialis de Fea super pertinentia patronali, 10 Decemb. 1727, et 26 April. 1728. cor. clarem. Corio, et in Brietnorien. Donationis, 7 Junii 1736, et 17 Junii 1737. cor. fel. Regnante Summo Pontifice Clemente XIII. impress. per Barbiellini.

(41. Plurimam demum postulat animadversionem conditio donatarii. (42. Nam si uni ex filiis donatum, non inde ex aliorum supervenientia revocatur donatio, nisi appareat inofficiosa, et tunc quidem nec in universum, sed pro ea tantum parte, quæ contra paternæ pietatis officium exhaustit legitimam aliis filiis ex jure naturæ debitam, qua quidem subducta, maneat in reliquo donatio; Vinn. select. jur. quæst. l. 2, cap. 35. Rot. in dict. Milevitana Canoniatuum, 12 Maji 1749, § 9. cor. Illustriss. Clement.

(43. Quod dicitur de donatione facta filio, id dici nequit de donatione facta Ecclesiæ: nam quidquid cum aliis asserat Auctor num. 22. in eam communiter itum est sententiam, revocari donationem factam Ecclesiæ ob supervenientiam filiorum; Clar. § *Donatio* quæst. 23, num. 2. Zoef. in Pandect. lib. 39, tit. 5, num. 127. Voet. in Comment. ad pandect. lib. 39, tit. 5, num. 33. Tulden. ad tit. Cod. de Revoc. donat. num. 4. optime Anton. Matthei select. disput. 9, ad leg. *Si unquam*, Cod. de Revocanda donat. thes. in fine.

ADDITIONES EX EDITIONE BARBIELLINIANA.

(44. Oritur quæstio circa revocationem donationis ob supervenientiam liberorum, an præcedens donatio irrita sit ipso jure, an vero opera hominis indigeat, adeo ut in suo robore maneat, si a Donante expresse non revocetur. (45. Affirmant alii, alii negant, omnesque super verbo legis *revertitur* instituunt quæstionem. (46. Illi, qui tenent, ad revocandam donationem opus esse hominis opera, firmant verbum illud esse futuri temporis non præceptivum, quod requiritur, ut secluso hominis ministerio donatio ipso jure nulla remaneat. (47. Alii vero tuentur verbum allatum imperativi temporis esse, ideoque absque facto hominis donationem irritam ipso jure remanere. (48. Controversiam hinc inde perpedit et secundam sequitur opinionem, Perez. in Cod. tit. de

revocand. donat. 56, lib. 8, n. 29. Clar. in § *Donatio* quæst. 23, num. 8. Rot. in recent. part. 3, decis. 591, num. 3.

(49. Ex his alia excitari potest quæstio, an jus irritam nullamque declarandi donationem transeat ad filios a Donante natos. (50. Si donatio ex magis communi opinione nulla ipso jure remanet absque facto hominis ob supervenientiam liberorum, sequi necessario videtur, quod hoc jus etiam in filios transeat, quibus vix natis, immo conceptis jus quæsitum jam erat, et ex benigna legis interpretatione, quæ præsumit, (51. Donantem diligere magis filios quam extraneos, ideoque per neglectam a Donante revocationem non censetur sublatum jus filiis donantis super donatis bonis quæsitum, non tamen uti simpliciter filiis, quo casu modicum haberent pro modo legitimæ, sed jure hæreditario. (52. Ita sentit Godef. in not. ad leg. *Si unquam* 8. Cod. de revocand. donat. lit. A. Cujac. oper. post seu in Cod. Justinian. tit. de revocand. Donat., tom. 5, pag. juxta edit. Neapol. 1406, lit. B. « Ergo et liberis, quos postea suscepit dabitur donationem revocare, si ei hæredes extiterint jure hæreditario non proprio, quia jure proprio immodicam donationem a Parente factam non revocant in solidum, sed pro modo tantum legitimæ portionis. » Idem sentit Zoes., in Cod., tit. eod., quæst. 16, et concludit idem Perez, loco cit., num. 30.

(53. Alii vero per contrariam amplectentes sententiam duos distinguunt casus, quando Donator habuit revocandæ donationis spatium, quando vero non. (54. Secundo casu concedunt filio jus revocandæ donationis, primo autem casu si Donator potuit revocare, et non revocavit, donatio in suo robore manet etiam in præjudicium filiorum; qui nil aliud a bonis Paternis consequi præter legitimam poterunt. Alex. et cæteri collecti per Tyraquel. ad leg. *Si inquam*, verb. *susciperit liberos* num. 21, et 22. Clar. in d. § *Donatio* quæst. 23, num. 10. Bruneman, ad eand. leg. Cod. eodem, num. 5. Card. de Luc., de Donat. disc. 20, num. 4.

(55. Rectius tamen distinguit *S. Rota Romana* in recent., part. 3. dec. 591. quod neglecta a Donante Donationis revocatio eo demum casu filiis natis obesse possit, quo Donans in possessione bonorum donatorum non reperitur, quia tunc acquiescens Donatarius in possessione manere, videtur renunciare beneficio revocationis, quod ei tantum a legibus expresse conceditur. Cujac. ubi supr. litt. C. Donell. ad dict. leg. num. 9, et Zoes. ubi supra. Secus autem est dum Donans Donatarius numquam in bonorum donatorum immisit possessionem. (56. Hoc quippe casu cum per supervenientiam liberorum irrita remanserit ipso jure donatio, nec Donans a se possessionem abdicaverit, ut donatio effectum sortiretur, nova intercedere deberet declaratio favore Donatarii. Rot. de Salvian. interdict. coram Falconer. decis. 9, num. 9.

(57. Quæritur tamen, an hujusmodi donatio per supervenientiam liberorum ipso

jure revocata per obitum eorundem ante Donantis mortem reconvalescat, et constanter negant. Cujac. Donell. Zoes. locis supra citatis. (58. Hoc enim revocandi privilegium legitur Patri Donanti concessum non ob filios, vel eorum favore, sed quia tacite lex præsumit; sub ea conditione donatum fuisse, quatenus filii non nascerentur.

(59. Quod filiis querela inofficiosæ donationis competat, ut in testamentis, in dubium nequit revocari. (60. At effectus inofficiosæ donationis querelæ, ab effectu querelæ inofficiosi testamenti longe diversus est. Secundo casu in totum irritatur testamentum, primo vero casu querela inofficiosæ donationis rescindit tantum quod deest portio legitimæ liberorum. Cujac. loc. cit. lit. A. et Bruneman. loco citat. num. 6.

(61. Sed dubitari potest an hæc querela transeat ad Nepotes, et transire firmat text. in leg. 34 et 36. Cod. de inoffic. testam. (62. Excipiendi tamen casus, de quibus in dicta lege, quod nempe Pater fuerit exhæredatus 2, quod repudiaverit, vel renuncia-verit querelæ 3, quod acquirerit quinquennio non a die obitus donantis, sed a die aditæ hæreditatis, ut in allegat. leg. 36. Nec rem mutat, quod dictæ leges de inofficiosis testamentis, non de inofficiosis donationibus procedant. (63. Ad hunc enim effectum pari passu procedunt donationes et testamenta. Leg. 19, Cod. de inoffic. donat. ibique Glos. verb. *temporibus* et *Paulus de Castr.*

ARTICULUS IV.

EX EDITIONE BARBIELLINIANA.

Donatio particularis quoad æs alienum.

Additionum limites excederem, si omnia, quæ super hoc juris articulo desunt, et a Doctoribus traduntur, hic adjungere vellem, ideo unam tantum eligam quæstionem, quæ, meo quidem judicio, singularis est, et a fere omnibus maxima cum admiratione conspicitur omissa. (1. Omnes una voce tenent successorem singularem, qualis est Donatarius particularis, ad æs alienum Donantis non teneri, sed hoc unus esse successoris universalis, ut omnibus notum est. (2. Quid tamen dicendum, si pro ære alieno res particulariter donata alicui sit specialiter obligata? Hæc ea est singularis quæstio, quam expendendam proponimus.

(3. Aliud sane, et longe diversum est quod Donantis patrimonium sit favore Creditorum generaliter obligatum, aliud vere, quod certum, et determinatum corpus ejusdem patrimonii sit alicui particulariter obligatum. Primo casu a communi Doctorum opinione non dissentio, iisdem tamen in secundo casu assentiri non possum. (4. Hujus meæ opinionis fundamentum ex celebri l. æris alieni 15. Cod. de donat. desumo. « Æris alieni, quod ex hæreditaria causa venit non ejus, qui donationis titulo possidet, sed totius juris successoris onus est. Si itaque nemini obligata prædia per donationem consecuta es, supervacuum geris sollicitudinem, ne vel

hæredes donatricis, velejuscitrore ste possint convenire. » (5. Hic quidem regula in contrarium firmatur, sed non alia ratione, nisi quia « nemini obligata prædia per donationem consecuta erat. » (6. Donataria, non idem certe Dioelet. et Maxim. responsuri, si alicui specialiter fuissent obligata eadem prædia. Vegell. Digestor, lib. 35, cap. 1, in fin. Carpzov. part. 3, const. 1, desin. 38. Bruneman. in Cod. tit. 54, lib. 8, leg. 15, num. 2, et ita definit Rota in Recent. part. 3, dec. 143, per tot. (7. Ubi agebatur de censibus super fundo particulariter donato impositis. De Marin. resolut. quotidian. lib. 1, cap. 12, num. 3, de hac eadem questione agens allegatæ Decis. (8. Illius resolutionem permittit, eamque non antea in iudicio definitam testatur. Cenc. de Cens. qu. 79. (9. Contrariam tueri opinionem videtur, sed post relata utriusque sententiæ argumenta integram controversiam ad consultationem Advocati Pauli Ranucci contra allat. Decisionem in eadem causa scribentis omnino remittit, quamvis eadem consultatio tantæ non fuerit efficacitæ, ut S. Tribunal a primæva recesserit opinione.

(10. Perfecto ubi onus rem ipsam afficit, debet ad quemcumque etiam singularem successorem cum sua causa transire. (11. Nec rem mutat, quod æris alieni onus non sit perpetuum, quia difficultas in perpetuitate oneris non consistit, sed in eo, quod fundo inhæret, ideoque cum post celebratam donationem in Donarium transeat non minus dominium quam possessio rei donatæ, leg. *Quisquis* 28 et leg. *Si quis* 35. Cod. de donat. Inde fit, ut in Donarium transire debeat etiam onus. (12. Res enim censetur donata in eodem statu, in quo erat penes donantem. (13. Neque ex donatione Donario datur actio pro traditione rei liberæ. Rot. in Nuper. tom. 1, dec. 160, num. 10. (14. Sed pro traditione rei simpliciter. (15. Hinc si quis donet rem quam jure pignoris retinet, non integram rem, vel ejus æstimationem donare videtur, sed tantum quidquid superet salvo jure pignoris. Rot. in recent. part. 6, dec. 118, num. 21 et 22.

(16. Re quidem vera, si ob onus particulare res donata evinceretur, donans non teneretur favore Donarii de evictione leg. ad res donatas ff. de edilitio Edict. (17. Sed tantummodo quatenus res omnino aliena scienter donata fuerit actionem de dolo contra Donantem haberet pro damnis, et expensis quatenus tamen damna fulerit, et egerit expensas non vero pro evictæ rei æstimatione consequenda. l. *Aristo* § fin. ff. de donat. ibique Donell. tom. 9, pag. juxt. edit. Lucen. 1454, num. 2. Zoes in Pandect. lib. 21, tit. 1, num. 13. (18. Sed si de evictione non tenetur, neque teneri debet ad

CONTRACTUS EMPHYTEUSIS.

SUMMARIUM.

ARTICULUS I. — *Emphyteusis quoad ejus naturam, divisionem, et successionem in ipsam.*

1. Emphyteusis unde dicatur. — 2. Qui rem in

reluendum pignus. (19. Ubi enim militat eadem ratio, idem esse debet juris effectus. Nihil plane differt inter evictionem ob vitium rei, et evictionem ob æs alienum, cum in utroque casu causa evictionis rem ipsam intrinsecus afficiat. (20. Quod si donans non tenetur de evictione, et per consequens ad relucendum pignus, nec ad id teneri debet Donarius particularis, qui Donantis personam repræsentat.

(21. Opponi posset donationem particularem similem esse legatis, ideoque sicuti in Legatariis non transit onus æris alieni, ita neque in Donarium particularem. (22. Primo aliæ sunt donationes inter vivos, aliæ vero donationes causa mortis. Secundæ in nonnullis æquiparantur legatis, in nonnullis non. Zoes. in pandect. lib. 39, tit. 6, num. 3. Primæ vero in omnibus differunt. (23. Hinc in legatis competit evictio, quod in donationibus inter vivos denegatur.

(24. Sed quamvis res esset de legatis, nihilominus dummodo aliquod jus super re legata habeat, ad hoc ut sine effectu non remaneat dispositio, tenet legatum pro eo tantum jure, quod legans habet, per text. in leg. *Julianus* ff. de legat. 3. leg. *Si domus* 71, ff. de legat. 1. § 5, et 6, ibique glos. in verb. *habemus* leg. *Si tibi* 86, in princip. junct. § fin. ff. eod. M. Pautier Pandect. Justinian. in nov. ord. digest. tom. 2, tit. 1, de legat. num. 125. Bruneman, in pandect. lib. 30, tit. 1, ad leg. 71, num. 10, et seq. Hilliger. in Donell. enucleat. lib. 8, c. 11, sub. lit. N.

(25. Ad dictæ legis æris alieni sensum perfecte concipiendum animadvertere demum præstat ad illa ejusdem verba: « ne vel hæredes Donatricis, vel ejus creditores te possint convenire. » Hinc, nisi fallor, corrui objectum, quod in vim specialis hypothecæ Donarius particularis conveniri quidem actione reali possit, sed actionem ipsi personalem contra universalem successorem competere, pro revelatione. Non enim frustra mentio fit in dicta lege de creditoribus, et hæredibus Donatricis. Ex his mihi videtur posse tuto colligi, quod actione reali possit conveniri a Creditoribus non minus quam ab hæredibus; ab illis si directe contra ipsum agant pro consequendo credito, ab istis si factum sit, ut revera solverint æs alienum super fundo particulariter donato impositum pro reintegratione, vel repetitione indebite soluti, secus distincta inutiliter viderentur nomina Creditorum, et hæredum, cum præmissa regula generali satis dictum fuisset: « ne donatricis creditores te possint convenire. »

(26. Plurimum tamen confert voluntas donantium, adeo ut si appareat rem liberam fuisse donatam, ejus voluntas exsequenda est.

differentia a Venditione. — 6. Item ejus differentia a Mutuo, Donatione aliisque contractibus, per quos non solum usus, etc. — 7. Item ejus differentia a Feudo. — 8. Emphyteusis dividitur primo in Ecclesiasticam, et Laicalem, et qualis sit utraque. — 9. Assignatur differentia Emphyteusis Ecclesiasticæ a Laicali. — 10. Quid sit incidere in commissum. — 11. Emphyteusis dividitur secundo in perpetuam, et Temporalem, et qualis sit utraque. — 12. Emphyteusis dividitur tertio in Hæreditariam simpliciter, et Hæreditariam mixte, seu qualitate, et in non Hæreditariam, seu ex pacto et providentia, et qualis sit quælibet. — 13. Scriptura seu Instrumentum scriptam est de substantia Emphyteusis. — 14. Emphyteusis dicitur Ecclesiastica, vel Laicalis in ordine ad res quæ conceduntur, non autem in ordine ad personas quibus conceduntur. Et Emphyteusis vel debet esse perpetua, vel saltem ad decemium. — 15. Emphyteusis Laicalis quando est concessa sine expressione temporis, et personarum, et præsumitur perpetua, et transit ad omnes hæredes etiam extraneos. — 16. Sic etiam præsumitur perpetua, et transit ad omnes hæredes etiam extraneos Emphyteusis Laicalis, quando est concessa cum clausula: *Pro te, et hæredibus tuis.* — 17. Emphyteusis Ecclesiastica quando est concessa absque expressione temporis et personarum, non censetur perpetua, nec transit, sicut Laicalis, ad omnes hæredes etiam Extraneos, sed ad solos descendentes usque ad tertiam generationem. — 18. Emphyteusis Ecclesiastica quando est concessa cum clausula *Pro te, et tuis hæredibus*, transit ad solos hæredes descendentes, non vero ad extraneos. — 19. Plurimi contraria sentiunt. — 20. Emphyteusis Ecclesiastica debitis Juris solemnitatibus concessa, æque ac Laicalis transit ad omnes hæredes etiam extraneos, si sit expressa aliqua ex sequentibus, vel similibus clausulis; v. g. *Pro te et tuis hæredibus, etiam extraneis, vel pro te, et tuis hæredibus omnibus, vel quibuscumque, vel quibus dederis*, et hujusmodi. — 21. Emphyteusis Ecclesiastica potest etiam concedi in perpetuum, si adsit legitima causa etc., et Beneplacitum Apostolicum. — 22. Bona Ecclesiastica in Emphyteusim dari solita, si iterum redeant ad Ecclesiam, potest Prælati Ecclesiæ ea de novo concedere in Emphyteusim absque Juris solemnitatibus. — 23. Dummodo tamen solum non alteretur. — 24. Assignatur quando dicatur alterari, vel non. — 25. Ad hoc autem ut bona Ecclesiæ dicantur solita in Emphyteusim concedi, vel requiratur una concessio solemnitas, et a principio valida, vel requiruntur duæ concessionem sine solemnitatibus, sed effectum sortite per spatium 40 annorum. — 26. Si tamen bona Ecclesiæ solita dari in Emphyteusim sint denuo incorporata Ecclesiæ, non possunt dari in Emphyteusim sine solemnitatibus. — 27. In Emphyteusim Ecclesiastica non succedunt filii naturales, seu illegitimi. — 28. Etiam si fuerint legitimi ex rescripto Principis naturalis. — 29. Succedunt tamen legitimi per subsequens matrimonium. — 30. In Emphyteusim autem sæculari filii naturales, et illegitimi succedunt eo modo quo succedunt in aliis bonis defuncti. — 31. Si hæres Monasterium ingreditur, in Emphyteusim hæreditaria succedit Monasterium, dummodo tamen, ut saltem post mortem Professi, intra annum teneatur vendere, vel alio modo alienare talem Emphyteusim. — 32. Immo Monasterium succedit etiam in Emphyteusim ex pacto, et providentia competente suo Religioso Professo, ita ut quandiu Religiosus vivit, possit uti et frui fructibus, et commoditatibus talis Emphyteusis. — 33. Emphyteusis cum specialibus clausulis concessa transit ad solos vocatos per tales clausulas. — 34. Hinc in Emphyteusim concessa ad tertiam generationem masculinam excluduntur omnes femine descendentes ex femina. — 35. Emphyteusis concessa pro masculis tantum excludit feminas, ita ut deficientibus masculis cen-

seatur Emphyteusis devoluta ad Dominum directum ob lineam finitam. — 36. Item Emphyteusis concessa pro te, Filiis, et nepotibus non comprehendit feminas. — 37. Item Emphyteusis concessa pro te, et Filiis, non comprehendit feminas. — 38. Est tamen probabilis etiam contraria sententia. — 39. Certum vero est, quod quando Emphyteusis fuit concessa a femina, vel ab ea stipulata, tunc nomine filiorum, et nepotum, filia et nepotes comprehenduntur. — 40. Sic etiam si Emphyteusis stipulata sit per masculum et feminam, pro te et filiis, tunc veniunt filii et filia. — 41. In concessione Emphyteusis facta pro te et hæredibus comprehenduntur etiam femina. — 42. Item comprehenduntur in concessione facta pro hæredibus et successoribus. — 43. Et a fortiori comprehenduntur in concessione facta pro hæredibus quibuscumque. — 44. Item Emphyteusis Ecclesiastica concessa benemerito Ecclesiæ pro se, et omnibus filiis, comprehendit etiam omnes feminas. — 45. Sic pariter Emphyteusis concessa pro filiis natis et nascituris, comprehendit etiam feminas. — 46. Clausula *Quibuscumque* posita in Emphyteusim Ecclesiastica comprehendit omnes extraneos tum masculos, quam feminas. — 47. In concessione facta pro illis, qui sunt de generatione masculina, veniunt etiam femina; secus si sit facta usque ad tertiam generationem masculinam. — 48. Ubi femina succedunt in Emphyteusim, admittuntur etiam nepotes ex eis. — 49. Emphyteusis de sui natura transitoria ad feminas sicuti transit in masculos, ita etiam transit ad descendentes feminas, et feminarum. — 50. Ita ut in Emphyteusim stipulata pro te, tuisque filiis, et descendibus legitimis, et naturalibus, veniant etiam nepotes ex filia. — 51. Immo in concessione facta pro te, filiis, et descendibus per virilem sexum, venit Neptis ex filio masculo. — 52. Sic appellatione descendunt per virilem sexum, veniunt feminae, dummodo descendant ex masculo. — 53. Et appellatione filiorum continentur etiam feminae in Emphyteusim utili Ecclesiæ. — 54. In Emphyteusim concessa simpliciter ad tertiam generationem primus acquirens uti generatus ab aliquo numerandus est in prima generatione, ejus filius in secunda, nepos autem in tertia. — 55. Unde talis Emphyteusis concessa simpliciter ad tertiam generationem incipit a primo acquirente, et terminat in nepotibus. — 56. Præsertim si sit Emphyteusis Ecclesiastica, quæ conceditur solum pro tribus personis extensive ad solos nepotes comprehensa prima persona receptoris. — 57. Quandoque tamen Emphyteusis etiam Ecclesiastica ad tertiam generationem concessa comprehendit pronepotes, ut v. g. quando fuit concessa ad tertiam ejus, vel ipsius generationem; quo casu generatio incipit in ejus filiis, et terminat in pronepotibus. — 58. Vel quando in concessione adest pronomen *eorum*, quod tanquam discretivum operatur exclusionem personæ cui adjicitur, et sic generatio incipit a filiis, et terminat in pronepotibus. — 59. Vel quando est concessa pro filiis, et ad eorum tertiam generationem. — 60. Vel quando concessa fuit ad tertiam generationem completam, vel finitam: nisi præcesserit expressa determinatio, seu designatio personarum. — 61. In Emphyteusim Ecclesiastica dato casu, quo instrumentum diversimode cantaret ac Beneplacitum Apostolicum, deberet potius attendi tenor Beneplaciti Apostolici quam tenor instrumenti. — 62. ad 64. Afferuntur ac declarantur decisiones Rotæ in quibus agitur de personæ primi Acquirentis, nimirum quando enumeranda sit in Emphyteusim concessa ad tres generationes.

ARTICULUS II. — *Emphyteusis, quoad ea quæ concernunt Emphyteutam.*

1. Emphyteuta esse potest omnis, qui liberam contrahendi habet potestatem, sive sit masculus, sive femina, nisi specialiter a Jure sit ei interdictum.